

Ο αρχιτέκτονας που άλλαξε την Ελλάδα.

Σφράγισε την αρχιτεκτονική της Αθήνας και της Ελλάδας, υπογράφοντας 500 κτίρια. Απολύθηκε επειδή κατήγγειλε σκάνδαλα και χρεοκόπησε. Ο Ερνέστος Τσίλερ, ο αρχιτέκτονας πίσω από το Προεδρικό Μέγαρο, το Εθνικό Θέατρο και το Δημαρχείο της Σύρου, αποκαλύπτεται στην Εθνική Πινακοθήκη.

Είναι ο αρχιτέκτονας που έφερε πρώτος στην Ελλάδα τον τεχνητό εξαερισμό και την κεντρική θέρμανση. Εκείνος που αντικατέστησε τα παντζούρια με ρολά στα μαγαζιά της Αθήνας και κόσμησε τα κτίρια του με χυτοσιδηρά κιγκλιδώματα με σχέδια εμπνευσμένα από τη μυθολογία. Ο πρώτος που χρησιμοποίησε σιδηρά υποστυλώματα στην οικοδομή. Και ο πρώτος ανασκαφέας της Τροίας.

Δεν είναι άλλος από τον Σάξονα Ερνέστο Τσίλερ. Τον αρχιτέκτονα που κατάφερε να αλλάξει το πρόσωπο της Αθήνας και της Ελλάδας, που τις σφράγισε με εντυπωσιακά κτίρια και αναδείχθηκε σε «ποιητή της νεοκλασικής αρχιτεκτονικής». Τον δημιουργό που ήρθε στην Ελλάδα σε ηλικία 24 ετών για να επιβλέψει την ανέγερση της Ακαδημίας (σε σχέδια του Δανού εργοδότη του Θεόφιλου Χάνσεν), κατάφερε γρήγορα να μπει στα αθηναϊκά σαλόνια, να γίνει ο αγαπημένος αρχιτέκτονας της αστικής τάξης και να συγκρουστεί με τα μεγαλοσυμφέροντα της εποχής.

Μια **έκθεση - αφιέρωμα** που προγραμματίζει για τον Μάρτιο η Εθνική Πινακοθήκη «μιλάει» όχι μόνον για τα κτίρια που χάρισαν φήμη και υστεροφημία στον Τσίλερ, αλλά και για τις πτυχές της ζωής και του έργου του που έχουν μείνει στη σκιά.

Η Εθνική Πινακοθήκη απέκτησε ένα πολύ μεγάλο μέρος του αρχείου του το 1961 επί διεύθυνσης Μαρίνου Καλλιγά προς 200.000 δρχ.- τιμή συμφέρουσα, όπως επισημαίνει η επιμελήτρια της έκθεσης, δρ. Μαριλένα Κασιμάτη, δεδομένου πως τόσο κόστιζε εκείνη την εποχή κι ένα γλυπτό του Χρήστου Καπράλου.

Στις αίθουσες της Εθνικής Πινακοθήκης θα βρουν θέση η πλατεία Κοτζιά με το κτίριο Μελά και η Πανεπιστημίου με το Ιλίου Μέλαθρον και κτίρια σε Αθήνα, Πύργο, Αίγιο... Οι προσόψεις των κτιρίων σε φυσικό σχεδόν μέγεθος θα συστήνουν το έργο και από τις «ανοιχτές» πόρτες τους οι επισκέπτες θα ανακαλύπτουν στην πίσω όψη υπό χαμηλότερο φωτισμό τα πρωτότυπα σχέδια του Τσίλερ βάσει του σχεδιασμού που υπογράφει ο αρχιτέκτονας Βασίλης Κολώνας. Στον κάτω όροφο μια αστική πλατεία με τις παρόδους της θα αναστήσει πλήθος ιδιωτικών και δημόσιων κτιρίων με την υπογραφή του.

Για ποιο λόγο όμως κατάφερε ο Ερνέστος Τσίλερ να γίνει τόσο αγαπητός ώστε να σφραγίσει το αρχιτεκτονικό γίγνεσθαι της Ελλάδας;

«Διότι η νεοκλασική αρχιτεκτονική έχει ήδη καθιερωθεί στην Αθήνα από τους Βαυαρούς αρχιτέκτονες και είχε γίνει αποδεκτή από τους Έλληνες », εξηγεί στα «ΝΕΑ» η διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης Μαρίνα Λαμπράκη- Πλάκα. « Με τα σχέδια του Τσίλερ πλέον οι Αθηναίοι θαμπώνονται. Είναι φίνα. Ενσωματώνουν στοιχεία της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής με βυζαντινά και παλλαδιανά- με τον τρόπο δηλαδή που οι αναγεννησιακοί είχαν αφομοιώσει και αναδείξει την αρχαιότητα. Η αρχιτεκτονική του θα αναδειχθεί φωτοτροπική, θα συνομιλήσει με το φως της Ελλάδας. Το αποτέλεσμα είναι να καθιερώσει ένα στυλ εκλεκτικό και ευχάριστο, εξελληνισμένο, πιο

προχωρημένο από εκείνο της εποχής του και σαφώς όχι τόσο αυστηρό
».

Πρωταγωνιστές όμως δεν θα είναι τα γνωστά- άγνωστα κτίρια με την υπογραφή του Τσίλερ, ανάμεσά τους δημαρχεία, θέατρα, αγορές, επαύλεις, ανάκτορα, αρχαιολογικές σχολές. Θα δούμε και σχέδια για κτίρια που δεν υλοποιήθηκαν- όπως τα ανάκτορα του Τατοΐου. Ιδέες που δεν έγιναν πραγματικότητα- όπως η μετατροπή του Λυκαβηττού σε αστικό θέρετρο με πεύκα. Μελέτες για τον φωτισμό του Παρθενώνα, όπου ο Τσίλερ έχει απεικονίσει ακόμη και το άγαλμα της Αθηνάς Παλλάδος. Έργα του που σήμερα δεν υπάρχουν, όπως το Δημοτικό Θέατρο της Αθήνας, που κατεδαφίστηκε το 1939 αφού χρησιμοποιήθηκε επί σειρά ετών ως κατάλυμα προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Στα 450 εκθέματα περιλαμβάνονται σπάνιες φωτογραφίες που δείχνουν την Ακαδημία ως εργοτάξιο, τότε που ο νεαρός αρχιτέκτονας επέβλεπε την ανέγερσή της. Κι ακόμη επιστολές και κείμενα, όπως και μια μικρή αυτοβιογραφία του.

Της Μαίρης Αδαμοπούλου

Δημοσιεύτηκε στο tanea.gr